

§ 61

Mellunmäen ja Vuosaaren kääntöraiteiden ohjauksen parantamisen hankesuunnitelma

HEL 2023-013822 T 08 00 02

Päätös

Johtokunta hyväksyi Mellunmäen ja Vuosaaren kääntöraiteiden ohjauksen parantamisen hankesuunnitelman esityksen mukaan niin, että hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta sisältäen hankkeen toteutuksen ja hankkeen aikaiset hankinnat on enintään 2.009.000 euroa kustannustasossa syyskuu 2023.

Johtokunta valtuutti toimitusjohtajan päättämään hankkeeseen liittyvistä hankinnoista enimmäishinnan puitteissa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Mellunmäen ja Vuosaaren kääntöraiteiden ohjauksen parantaminen opastimia kehittämällä ja pakkopysäytysjärjestelmän testauspaikkoja lisäämällä varmistaa metrolikenteen täsmällisyyttä ja turvallisuutta.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 todetaan, että älykkäät liikenne- ja ratkaisu-ovet ovat sujuvan arjen perusta, tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnitelmalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkäytyminen toi-

siinsa. Päätösehdotus tukee tätä kaupunkistrategian tavoitetta ja on näin strategian mukainen.

Liittyvät päätökset

Liikenneliikelaitoksen (HKL) toimitusjohtaja hyväksyi 8.2.2023, 4 §, pakkopysäytysjärjestelmän ohjatut testipaikat linjalle -hankesuunnitelman korotuksen niin, että hankkeen korotettu arvonliiketoimintaveroton enimmäishinta on 280.000 euroa.

Tämä hankesuunnitelma sisältää em. pakkopysäytysjärjestelmän ohjatut testipaikat linjalle -hankesuunnitelman yhdistäen sen samalle rataosuudelle kohdistuviin, aiemmin eri hankkeina valmisteltuihin kääntöraiteiden ohjaukseen liittyviin toimenpiteisiin (kääntyvä ohiajovara ja kääntöraiteiden nopeuden nosto). Näiden hankkeiden kustannusarviot ja mahdolliset toteutuneet kustannukset sisällytetään nyt päätettävänä olevan hankkeen kustannusarvioon.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Mellunmäen ja Vuosaaren kääntöraiteiden päättyvillä kulkuteilla ei tällä hetkellä ole varsinaista päättävää opastinta, vaan päätepisteenä kääntöraiteella toimii radan varressa oleva SEIS-merkki, jonka kohdalle juna tulee pysäyttää. Tämän takia kääntöraiteelle siirtyvillä junilla on selkeästi alhaisempi nopeus ja käännöistä syntyy enemmän kommunikointi liikenteenohjauksen kanssa, turvallisuuden varmistamiseksi.

Hankkeen valmistuttua Mellunmäen ja Vuosaaren asemilta on kulunvalvonnallisesti mahdollista ajaa kääntöraiteille opasteiden mukaisesti nykyistä korkeampaa nopeutta. Nopeusrajoitusten nostolla voidaan saavuttaa laskennallisesti noin 15–30 % säästö ajassa käännölle ajettaessa. Uudet maali- ja lähtöopastimet mahdollistavat myös sen, että myöhässä olevat junat saavat kiinni aikataulua enemmän käännöillä tai lyhemmän kääntöajan aikataulussa, joka taas vähentää häiriöitä metroliikenteessä.

Hankkeessa toteutetaan kääntöraiteille pakkopysäytysjärjestelmän testipaikat, jonka myötä kuljettajien toimesta tehtävä testaus vapauttaa rajallisia yöajan henkilöresursseja muihin metrojunien huoltotoimenpiteisiin.

Hanke tukee metron kapasiteettihankkeen kulunvalvonnan uusintaa kasvattamalla kääntöraiteiden turvallisuutta ja liikennöinnin sujuvuutta.

Hankkeen täysimittaisten etujen saavuttaminen edellyttää Vuosaaren ja Mellunmäen kääntöjen vaihteiden kunnostamista. Kunnostamiset on tarkoitus toteuttaa kesällä 2024 ja näistä päätetään erikseen.

Hankkeen toteuttaminen

Hankkeessa toteutetaan maaliopastimet, uudet lähtöopastimet sekä pakkopysäytysjärjestelmän testauslaitteet Mellunmäen ja Vuosaaren kääntöraiteille.

Uusien maali- ja lähtöopastimien ja pakkopysäytysjärjestelmän ohjattujen testipaikkojen asennus, käyttöönotto ja testaus voivat aiheuttaa lyhyitä katkoja liikennöintiin. Kaikki asennukset, kytkennät, käyttöönotot ja ohjelmistopäivitykset pyritään kuitenkin tekemään yöaikaan liikennöinti-aikojen ulkopuolella.

Hanke toteutetaan vuosien 2024-25 aikana.

Hankkeen kustannukset

Hankkeen arvonlisäverottomaksi kustannukseksi on arvioitu yhteensä enintään 2.009.000 euroa hankesuunnitelman mukaisesti kustannustasossa syyskuu 2023.

Hankkeen kustannustason (esityksen mukaisesti syyskuu 2023) seurannassa käytetään rakennuskustannusindeksiä (2021=100, 9/2023 pisteluku 111,0).

Hankkeen kustannukset koostuvat suunnittelukustannuksista, materiaalikustannuksista, asennustöistä ja ratatöistä. Kustannusarvioon sisältyy n. 5 % riskivaraus.

Hankkeen suunnitteluun (huomioiden yhdistettyjen hankkeiden kustannukset) on syyskuun loppuun mennessä kulunut yhteensä 120.729 euroa.

Hankkeen kustannukset vuonna 2024 huomioidaan HKL:n tulosbudjetin valmistelussa kyseiselle vuodelle. Vuodelle 2025 sijoittuvat kustannukset otetaan huomioon kyseisen vuoden talousarvion valmistelussa.

Hankkeen käyttötalousvaikutukset

Maaliopastimien lisäämä turvallisuus, liikenteen sujuvuus ja kääntöraiteiden nopeuden nosto sekä järjestelmän häiriönsietokyvyn parantuminen vähentävät liikennehäiriöistä matkustajille aiheutuvaa haittaa. Pakkopysäytysjärjestelmän ohjattujen testipaikkojen toteutus vähentää pakkopysäytysjärjestelmän testauksen päivittäisiä suunnittelu- sekä toteutuskustannuksia.

Hanke aiheuttaa 10 vuoden poistoajalla tasapoistoina n. 201.000 euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

Hankkeen on arvioitu tuottavan kustannussäästöjä 15 vuoden aikana n. 136.000 euroa vuodessa. Tällöin hankkeen vaikutus käyttötalouteen em. poistoajalla on n. -65.000 euroa vuodessa.

HSL:n perussopimuksen perusteella asemiin ja rataan kohdistuvista kuluista 50 % investoinnin poistoista ja 50 % laskennallisista korkomeinoista voidaan laskuttaa HSL:ltä.

Loppuosa poistoista jää suoraan HKL:n kaupungin infratukena maksettavaksi.

Toimivalta

Hankkeesta päättäminen

Hallintosäännön 11 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa muun kuin tilahanketta koskevan suunnitelman ja piirustuksen hyväksymisestä.

Kaupunginhallituksen vahvistamien hyväksymisrajojen mukaan HKL:n johtokunta päättää alle 5 milj. euron hankkeista.

Hankkeen arvonlisäverottoman kokonaishinnan ollessa 2.009.000 euroa HKL:n johtokunta voi päättää hankkeen hyväksymisestä.

Hankintavaltuudet

Hallintosäännön 11 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan liikelaitoksen johtokunta, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita.

HKL:n johtokunta on siirtänyt 19.11.2020, 175 §, hankintoihin liittyvää toimivaltaa toimitusjohtajalle 500.000 euroon (alv 0 %) saakka. Mikäli hankinnan arvo ylittää 500.000 euroa, kuuluu hankinnoista päättäminen johtokunnan toimivaltuuteen. Hallintosäännön mukaisesti johtokunta voi valtuuttaa toimitusjohtajan päättämään hankinnoista.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma

14.11.2023

Asia/6

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta